

Tolna Megyei Bíróság

Gf.17-97-000111/5.sz.

A Tolna Megyei Bíróság *a Független Rendőrszakszervezet Tolna Megyei Szervezete* (7100 Szekszárd, Várköz u. 4.) *felperesnek az OTP és Kereskedelmi Bank Rt. Budapest* (képv: Tm. Igazgatósága, 7100 Szekszárd) *alperes ellen* - a perbe beavatkozott Dr. Szöllősi Tibor által képviselt Független Rendőrszakszervezet, Budapest (1067 Bp. Eötvös u. 7.)- *jognyilatkozat pótlása és kártérítés iránt indított perben* Szekszárdon 1997. november 7-én megtartott, megismételt, folytatólagos, nyilvános tárgyaláson meghozta és 1997. november 14-én kihirdette az alábbi

V É G Z É S T:

A bíróság a pert m e g s z ü n t e t t i.

Felperes köteles a beavatkozó részére 5 000 Ft – azaz Ötezer forint – perköltséget megfizetni.

Az I.f. peres eljárás illetéke az államot terheli.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a Tolna Megyei Bírósághoz címzett, de ennél a bíróságnál négy egyező példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye.

I N D O K O L Á S:

Felperes 1995. június 30-án előterjesztett kereseti kérelmében arra kérte kötelezni alperest, hogy felperes alperesnél nyitott bankszámlái zárolását alperes szüntesse meg, és a felmerült költségeket viselje.

Alperes kérte a kereset elutasítását. Arra hivatkozott, hogy felperes jogi személyiségekkel nem rendelkezik. Ezen felül pedig az ügyben eljáró Sz. J. szakszervezeti elnököt az országos hatáskörű Független Rendőrszakszervezet állásából felfüggesztette. 1995. május 3-án pedig arról értesítette a számlát vezető alperesi pénzügyintézetet, hogy Sz. J. rendelkezési joga a számlák fölött megszűnt. Alperes ennél fogva a számlákkal kapcsolatos rendelkezést Sz. J-től nem fogadott el. Emiatt függő helyzet alakult ki.

A városi bíróság G.40.244/1995/3. sz. ítélettel felperes keresetét elutasította. Azt állapította meg, hogy felperes jogi személyiséggel nem rendelkezett. Sz. J. pedig a számlák fölött azért nem rendelkezhetett, mert az országos hatáskörű rendőri szakszervezet tisztségéből felfüggesztette.

Felperes az ítélet ellen fellebbezéssel élt. A Tolna Megyei Bíróság Gazdasági Kollégiuma, mint másodfokú bíróság a Fővárosi Bíróság 6.P.24.457/1995.sz. alatt folyamatban levő perben az ítélet jogerős befejezéséig a fellebbezési eljárást felfüggesztette. Ebben az ügyben hozott ítélet a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Kf.I.27.141/1996/4.sz. ítéletével jogerőre emelkedett. Az abban foglaltakra figyelemmel a városi bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A peres felek fellebbezési perkölttségét pedig külön-külön 3000 Ft-ban állapította meg.

A megismételt eljárásban felperes kereseti kérelmét kiterjesztette azokra a bankszámlákra is, amelyeket a Független Rendőrszakszervezet sz-i, d-i és t-i tagszervezetei kötöttek. Ezen felül pedig még az ún. „R.” Alapítvány számlájára is kiterjesztette. Sérelmezte, hogy a pénzüzetek a Független Rendőrszakszervezet Tm-i Választmánya elnökétől – Sz. J-től – a bankszámla feletti rendelkezést nem teljesítik. Emiatt felperest kárt érte. A kiterjesztett és pontosított kereseti kérelme arra irányult, a bíróság kötelezze alperest, hogy a számlák zárolását szüntesse meg, valamennyi számlán levő összeg feletti rendelkezési jogot Sz. J. részére biztosítsa, és fizesse meg az un. zárolt számlákon levő összeg után a késedelem idejére járó, a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamatot is.

Alperes és a beavatkozó kérték a kereset elutasítását. Arra hivatkoztak, hogy a Független Rendőrszakszervezet Tm-i Választmánya nem jogi személy. Sz. J. pedig nem a választmány elnöke. Hivatkoztak még arra is, hogy a Független Rendőrszakszervezet Tm-i Választmánya – jogi személyiségének hiányában – bankszámlaszerződést nem köthetett. A bankszámlaszerződés megkötéséhez szükséges felhatalmazással – a felettes szakszervezet hozzájárulásával – felperes nem rendelkezett. Az erre vonatkozó okiratot a tárgyaláson bemutatták. A sz-i, a d-i és a t-i tagszervezetek pedig önálló jogi személyek. Azok helyett és azok nevében perbeli legitimációval felperes nem rendelkezik. A „R.” Alapítvány pedig nem jött létre.

A bíróság a felek nyilatkozatai, a lefolytatott egyeztetésről felvett jegyzőkönyv, a becsatolt és bemutatott okiratok tartalma alapján a következőket állapította meg:

A Független Rendőrszakszervezet országos hatáskörű érdekvédelmi szervezet. A most hatályos alapszabályát 1994. november 26-án a IV. kongresszus fogadta el. A szervezet országos hatáskörű, területi hatáskörű és helyi hatáskörű szervezetekkel rendelkezik. A területi hatáskörrel rendelkező szerv a megyei (intézményi) küldöttértekezlet és a megyei (intézményi) választmány. A helyi hatáskörrel rendelkezők pedig a tagszervezetek.

Az országos és egységes Független Rendőrszakszervezet alapszabályának 4. pontja felruházta jogi személyiséggel azokat a szervezeteit, amelyek önálló ügyintézővel, képviseleti testülettel és önálló költségvetéssel rendelkeznek. Ebből következik, hogy önálló jogi személyiséggel rendelkezik – az országos hatáskörű rendőrszakszervezet mellett – a Független Rendőrszakszervezet sz-i, d-i és t-i tagszervezete.

A megyei (intézményi) választmány nem önálló jogi személy. Az a területi hatáskörrel rendelkező Tm-i (intézményi) szakszervezet egyik választott testülete.

A Független Rendőrszakszervezet Tm-i (intézményi) szakszervezet választmánya e területi szakszervezetet nem képviseli. Nem képviselheti a helyi tagszervezeteket sem.

Az Alapszabály 41.§. d./ pontja határozza meg a területi (intézményi) választmány elnökének jogkörét. Annak szövegéből és helyes értelmezéséből következik, Sz. J. nem volt jogosult mint a választmány elnöke, bankszámlaszerződést kötni, és a bankszámlák felett rendelkezni.

Az Alapszabály 41.§. c./ és e./ pontja kifejezetten is arról rendelkezik, hogy az országos hatáskörű Független Rendőrszakszervezet képviseletét a főtitkár, a helyi tagszervezetek képviseletét pedig a titkár látja el.

Az Alapszabály említett pontjaiból kifejezetten is következik, hogy a főtitkár, ill. titkár felelős – többek között – a tagszervezet pénzeszközeinek szabályszerű felhasználásáért.

A felek között nincs folyamatban per abban a kérdésben, hogy a választmány rendelkezik-e jogi személyiséggel, ill. a választmány elnöke jogosult-e a pénzeszközök fölött rendelkezni. A városi bíróság ebben a kérdésben kizárólag abból a szempontból foglalt állást, hogy a felek közötti perben érvényesíteni kívánt jogvitát el tudja bírálni.

A Független Rendőrszakszervezet (Budapest), mint országos hatáskörű szervezet, 1995 elején megállapította, hogy Tolna megyében levő szakszervezeti tagok tagdíjának befizetése és elszámolása az Alapszabálytól eltér. Ezért mind a 220 taghoz – külön-külön írt levélben – kérte, rendelkezzenek legkésőbb 1995. szeptember hó 1. napjáig a tagdíjjal kapcsolatos fizetési kötelezettségük alapszabály szerinti teljesítéséről. 210 fő nem válaszolt. Azok tagdíjat nem fizetnek. 10 fő a szükséges tartalmú nyilatkozatot visszaküldte, és azok ma is tagjai a Független Rendőrszakszervezet tagszervezeteinek. Többen pedig új tagként beléptek. 1995. szeptember hó 15-én az országos hatáskörű Független Rendőrszakszervezet szerint – a választmány új elnököt

választott meg. 1995. szeptember hó 15. napjától a választmány elnöke már nem Sz. J., hanem B. L. Ezzel kapcsolatosan a beavatkozó jogi képviselője által tett nyilatkozat tartalmáról a bíróságnak hivatalos tudomása van a Független Rendőrszakszervezet Tm-i Szerve és a Tolna Megyei Rendőrfőkapitányság között folyamatban volt és jogerős ítélettel befejeződött G.40.252/1995. sz. peres ügy irataiból.

A Fővárosi Bíróság 6.P.24.457/1995/5.sz. – a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Kf. I.27.141/1996/4.sz. ítéletével jogerőre emelkedett – ítéletében megállapította Sz. J. választott tisztségéből történő felfüggesztés kapcsán 1995. május 29-én hozott, a felfüggesztés meghosszabbítására irányuló határozat semmis. Az ítélet 1997. március 10-én emelkedett jogerőre. Az ítéletekből kitűnik, az országos hatáskörű szakszervezet intézkedése, miszerint Sz. J-t választott tisztségéből 30 napi időtartamra felfüggesztette, jogszerű volt, ezt az intézkedést az ítéletek nem érintették.

A felek a tárgyaláson egyezően adták elő azt is, hogy a már említett 220 szakszervezeti tagból 10 fő küldte vissza a kért nyilatkozatot. Sz. J. ezek között nem szerepelt. Sz. J. azonban pert indított annak megállapítása iránt, hogy a szakszervezet tagja. A bíróság Sz. J. erre irányuló keresetét helytadással bírálta el. Azoknak a személyeknek a tagsági viszonya pedig megszűnt, akik a nyilatkozatot nem juttatták vissza, és pert nem indítottak.

Ilyen előzmények mellett a bíróság azt állapította meg, hogy Sz. J. – a per megindítása időpontjában a Független Rendőrszakszervezet Tm-i (intézményi) Szakszervezete Választmányának elnöke a szakszervezet képviselőjére nem volt jogosult. Ha ezek a körülmények a kereseti kérelem benyújtásakor ismertek lettek volna, a kereseti kérelmet a Pp.130.§./1/ bek. e./ és g./ pontja alapján idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani, mert felperes jogi személyisége hiányában perbeli legitimációval nem rendelkezett, ill. a pert nem a jogszabályban feljogosított személy indította meg. Erre figyelemmel a pert a Pp.157.§. a./ pontja alapján megszüntette.

Alperes képviselői díja, mint perköltség megállapításának mellőzését kérte. Ezért alperes vonatkozásában döntenem nem kellett.

A beavatkozó költsége, mint perköltség felől pedig a bíróság a 12/1991/IX.29. /IM.sz. r. 2.§./1/ bekezdésében foglaltak figyelembevételével határozott és a Pp.80.§./2/ bekezdése alapján annak megfizetésére a perbeli cselekményeit sikertelenül teljesítő felperest kötelezte.

Felperes a módosított Itv.5.§./1/ bek. d./ pontja alapján személyében illetékmentes. Ezért a feljegyzett illeték az államot terheli.

A fellebbezés lehetőségét a Pp.233.§./1/ bekezdése biztosítja.

Szekszárd, 1997. november 7.

	Dr. Binczky István sk.
	bíró

Tolna Megyei Bíróság

Gf. 17-97-000111/5.sz.

A Tolna Megyei Bíróság a Független Rendőrszakszervezet Tolna Megyei Választmánya (7100 Szekszárd, Várköz u. 4. sz.) felperesnek – az OTP és Kereskedelmi Bank Rt. (Budapest, V. Nádor u. 16. sz.) alperes ellen, **jognyilatkozat pótlása és kártérítés** iránt indított perében – amelybe alperes pernyertessége érdekében beavatkozott a dr. Szöllősi Tibor jogtanácsos által képviselt Független Rendőr Szakszervezet, Budapest (1067 Budapest, Eötvös u. 7. sz.) – a Szekszárdi Városi Bíróság G.40.112/1997/8. sorszámú végzésével szemben a felperes által 10. sorszámon előterjesztett fellebbezés alapján eljárva meghozta a következő

V É G Z É S T:

A megyei bíróság a városi bíróság végzését h e l y b e n – h a g y j a;

azzal a kiegészítéssel, hogy felperes a beavatkozó részére megítélt perköltséget 15 nap alatt köteles megfizetni.

A feljegyzett jogorvoslati illetéket az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S:

A városi bíróság végzésével a pert megszüntette;

kötelezte felperest a beavatkozó részére 5000 forint perköltség megfizetésére;

megállapította, hogy a feljegyzett eljárási illeték az államot terheli.

Az elsőfokú bíróság a peradatok alapján megállapította, hogy a Független Rendőr Szakszervezet, mint országos hatáskörű érdekvédelmi szervezet, hatályos alapszabálya szerint a felperesnek jogképessége nincs;

illetve a Független Rendőr Szakszervezet Tolna Megyei Választmánya elnökeként az 1995. június 30-i perindítás kapcsán eljárni Szima Judit az FRSZ Tolna Megyei Választmányának elnökeként nem volt jogosult;

ezért felperesnek az alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelme tárgyában;

amely az FRSZ Tolna Megyei Választmánya Szekszárd elnevezésű, az FRSZ Szekszárdi Szervezete Szekszárd elnevezésű, az FRSZ Tamási Alapszervezete Tamási elnevezésű, az FRSZ Tolna Megyei Szervezete Dombóvári Alapszervezete Dombóvár elnevezésű, valamint a Rend-Őrért Alapítvány Szekszárd elnevezésű alperesnél nyitott bankszámlák 1995. május 5-i zárolásának feloldására;

valamint a zárolás időpontjának a bankszámlákon rendelkezésre álló pénzüsszegeknek és azok után 1995. május hó 5. napjától a számlák újbóli megnyitásáig számított évi 20%-os késedelmi kamatának rendelkezésre bocsátására irányult;

a Pp. 157.§. a./ pontja alapján – utalva a Pp.130.§./1/ bekezdés e./ és g./ pontjában foglaltakra is – a pert megszüntette.

A végzés ellen felperes terjesztett elő fellebbezést a végzés hatályon kívül helyezése végett.

Fellebbező álláspontja szerint felperes az FRSZ alapszabályából eredően önálló jogi személy;

ekként perbeli jogképességgel is rendelkezik;

Az alapeljárásban korábban beszerzett, a Fővárosi Bíróság 6.P.24.457/1995/5. számú és a Legfelsőbb Bíróság Kf. I.27.141/1996/4. számú jogerős ítéletei alapján pedig megállapítható, hogy Szima Judit szakszervezeti tisztsége nem szűnt meg, ebből következően pedig az FRSZ Tolna Megyei Választmánya elnökeként a per vitelére jogszerű megbízást adhatott.

Utalt a fellebbező arra is, hogy korábban az alapeljárás során a Tolna Megyei Bíróság másodfokú határozatával lényegében a felperes ügybeni legitimációját és keresetének jogalapján érdemben elbírált, amikor az alapügyben hozott elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Alperes a fellebbezésre észrevételt nem terjesztett elő.

Alperesi beavatkozó a fellebbezésre észrevételt tett, annak elutasítását kérte.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal pontosítja és

kiegészíti:

Az FRSZ 1994. november 26-án elfogadott és jelenleg hatályos alapszabálya szerint az FRSZ országos jelleggel működő szervezet, amely egységbe foglalja az önállóan működő és a szervezethez önként csatlakozó tagszervezeti egységeket.

Az alapszabály I/4. pontja szerint az FRSZ jogi személy, amely önálló ügyintéző, és képviseleti testülettel és önálló költségvetéssel rendelkező szervezeteit jogi személyiséggel ruházza fel.

Az FRSZ szervezetére vonatkozó szabályokat az alapszabály IV. pontja rögzíti, amelynek IV/29. pontja tartalmazza a szakszervezeti egységek felépítésének szabályait, amelyek a IV/28. pont szerint munkahelyi, vagy szakmai szervezeti rendbe szerveződhetnek, és ez a szervezeti rend alkalmazkodik a BM és a rendőrség területi tagoltságához és szolgálati ágaihoz.

Ilyen módon a szakszervezeti egységek – pontosabban tagszervezetek – a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. 3.§. /1/-/4/ bekezdései alapján az Országos Rendőr-főkapitányságnál, a rendőr-főkapitányságokon és a rendőrség helyi szerveként önálló feladatkörrel működő rendőrkapitányságokon alakulhattak.

A felsorolt tagozódásban kialakult tagszervezetek az alapszabály I/4./ pontja alapján önálló jogi személyek.

Az alapszabály IV/31. 1./ és 2./ pontja sorolja fel az FRSZ országos hatáskörrel, illetve területi hatáskörrel rendelkező választott testületeit;

ezek közé tartozik és területi hatáskörrel rendelkezik a megyei (intézményi) választmány.

Az alapszabály 39/a. pontja szerint a területi (intézményi) választmány olyan érdekvédő, érdekegyeztető, érdekképviseleti, döntéshozó, valamint állást foglaló képviseleti testület, amely a területi (intézményi) küldötttertekezletek között annak jogkörében jár el illetékességi területén;

Szervezetileg a 39/b. pont alapján a területi tagszervezetek egy-egy választott képviselőjéből és elnökből áll.

A megyei (intézményi) választmány, mint az FRSZ területi hatáskörrel rendelkező választott testülete – egyezően az FRSZ egyéb választott testületeivel – nem önálló jogi személy.

Az 1995. június 30-i perindítás során a pert az FRSZ Megyei Választmánya, mint felperes indította, jogi képviseletre az FRSZ Megyei Választmányának elnöke adott a jogi képviselő felé meghatalmazást.

Az alapszabály 41/d. pontja részletezi a területi (intézményi) választmány elnökének jogkörét, amely alapszabályi rendelkezések nem biztosítják a területi választmány elnöke részére a tagszervezetekben levő tagság képviseletét;

jogköre szerint a választmányi tagok személyes érdekképviseletét láthatja el;

valamint a terület választott, illetve megbízott tisztségviselői, kongresszusi küldöttei személyét érintő munkáltatói intézkedések esetében véleményezési, egyetértési jogot gyakorolhat.

A kiegészített és pontosított tényállás irányadó a másodfokú eljárásban, amelyre figyelemmel a fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést hozott, amikor elsődlegesen a felperes perbeli jogképességének hiányára utalással – a pert megszüntette.

Az egyesületekről szóló 1989. évi II. tv. 2.§ /4/ bekezdése szerint a társadalmi szervezet, a társadalmi szervezetek szövetsége, továbbá – ha az alapszabály így rendelkezik – a társadalmi szervezetek szervezeti egysége jogi személy.

A társadalmi szervezeteknek az a szervezeti egysége nyilvánítható jogi személlyé, amelynek önálló ügyintéző és képviseleti szerve van, valamint a működéshez szükséges vagyonnal (önálló költségvetéssel) rendelkezik.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy a társadalmi szervezetek választott testületei önálló jogi személyiséggel nem rendelkezhetnek, önálló jogi személyiséggel őket az alapszabály sem ruházhatja fel. Önálló jogi személyiség hiányában a társadalmi szervezetek választott testületei – mindenkor az alapszabályban meghatározott hatáskörrel – csak a társadalmi szervezet belső jogviszonyaiban járhatnak el;

a választott testületek – önálló jogi személyiségük hiányában – a társadalmi szervezet külső jogviszonyaiban saját nevükben jogokat nem szerezhettek, és kötelezettségeket sem vállalhatnak.

A perben fél az lehet (perbeli jogképesség), akit a polgári jog szabályai szerint jogok illethetnek, és kötelezettségek terhelhetnek (Pp.48.§).

A felek perbeli jog- és cselekvőképességét, valamint a törvényes képviselőjének ezt a minőségét, ha ezek iránt kétség merül fel, a bíróság az eljárás bármely szakaszában – ekként a megismételt eljárásban is – hivatalból vizsgálja (Pp.54.§/1/bek.).

Az alapügyben másodfokon eljáró Tolna Megyei Bíróság a hatályon kívül helyező végzésének meghozatala során felperes perbeli jogképességét illetően téves jogi álláspontra helyezkedett, amely során – egyebek mellett – tévesen vette figyelembe, hogy a felperes fellebbezéséhez csatolt és hivatkozott Tolna Megyei Bíróság Pf. 20.411/1994/2. számú végzése nem az FRSZ Tolna Megyei Választmánya perbeli jogképességét, hanem az FRSZ Szekszárdi Tagszervezete jogképességét állapítja meg, amely utóbbi az alapszabály I./4./ pontja alapján valóban megállapítható.

A felperes által előterjesztett fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság még kiemeli, téves a fellebbezés azon hivatkozása, hogy az 1995. június 28-án beadott kereseti kérelemhez becsatolt tagszervezeti bankszámlaszerződések, valamint az e felett rendelkezni jogosultak aláírási címpéldányai olyan meghatalmazásnak bizonyulnak, amelyek az FRSZ megyei elnökének képviseleti jogát megalapoznák;

miután az FRSZ alapszabályának a tényállásban rögzített rendelkezéseiből megállapítható, hogy az FRSZ választmányi elnöke ilyen képviseleti jogkörrel harmadik személyekkel szemben nem rendelkezik.

Figyelemmel arra, hogy a felperes a Pp. 48.§-ában foglaltak szerint perbeli jogképességgel nem rendelkezik, ezért a bíróság a Pp.157.§. a./ pontja alapján – utalva a Pp.130.§ /1/ bek. e./ pontjában foglaltakra is – az előterjesztett kereset tárgyában a pert megalapozottan szüntette meg. Miután a perben a jogképesség vizsgálata elsődleges, ezért a bíróság a határozat indokolásából a Pp.130.§ /1/ bek. g./ pontjára való utalást mellőzi.

A másodfokú bíróság az előbb részletezettek alapján az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp.259.§.-a szerint alkalmazandó Pp.253.§./2/ bekezdése alapján helybenhagyta;

észlelte azonban, hogy az alperesi beavatkozó részére megítélt perköltség megfizetésére a teljesítési határidő megállapítását az elsőfokú bíróság elmulasztotta;

ezért a teljesítési határidő megállapításával az elsőfokú határozatot kiegészítette (Pp.217.§./1/ bek., Pp.225.§./6/ bek., Pp.226.§).

A feljegyzett jogorvoslati illeték viseléséről a másodfokú bíróság az ITV. 57.§ /1/ bek. a./ pontja alapján rendelkezett.

Szekszárd, 1998. évi február hó 5. napján

Dr. Mándi Zoltán sk.

a tanács elnöke, előadó

Dr. Hankovszky Zsolt sk.

bíró

Dr. Gerzson Nóra sk.

bíró